

UNIREA POPORULUI

ABONAMENTUL

Un an	200 Lei
Pe jumătate	100 Lei
Pe un sfert	50 Lei
În străinătate	500 Lei

Inscrisă în registrul publicațiilor periodice al Tribunalului
Târnava-Mică sub Nr. 3-1933.

Intemeietori: † Al. Lupeanu-Melin și Iuliu Maior

Proprietar și director: IULIU MAIOR

Redactor: SEVER BARBU

ANUNȚURI ȘI RECLAME

conform regulamentului de aplicare
a tarifului comercial, categoria V.

50 de ani dela moartea mitrop. Vancea

Vineri în 31 Iulie se împlinesc 50
de ani dela moartea marelui mitro-
politit dela Blaș Dr. Ioan Vancea de
Buteasa.

Din acest prilej Excm. Sa înalt
preasfințitul Episcop al Orăzilor și
Administrator Apostolic al Arhidie-
cezel noastre de Alba Iulia și F. gâ-
rap, Dr. Valeriu Traian Frențiu, a
trimis tuturor preoșilor din Arh. die-
ceza câte un cercular, prin care po-
rărește, ca, Duminică în 2 August,
să se facă, în toate bisericile paro-
chiale, câte un părăstas în amintirea
marelui mitropolit, părăstas, la care
se vor invita și autoritățile locale
(primăria, pretura, judecătoria, jan-
darmia, directorul școlii și cei
alți slujbași) și la sfârșitul căruia
preoșii vor arăta celor de față, pe
scris, viața și activitatea marelui
arhieru.

Cine a fost și ce a făcut mitropo-
lit Vancea?

A fost flu de țărani nobili, de cari
amplă avem mai ales în Ardealul cen-
tral. S'a născut din părinții Gheorghe
Vancea și Floriana Nistor la 18 Mai
1800, în comuna Vașad din județul
Bihar, comună rămasă vremelnic în
teritoriul cedat. Școlile primare și le-a
înțeles în satul său, cele secundare la
Oradea, lară teologia și doctoratul
teologic la Viena. A fost pe-
tritor arhivar, protocolist, vicenotar
constitucional, profesor, secretar epis-
copesc și canonic la Oradea, din
1865-1869 episcop la Gherla și de la
1 Aprilie 1869 până la 31 Iulie 1892
mitropolit la Blaș.

Ce a făcut? A organizat în cei 3
ani și 3 luni, cât a fost episcop la
Gherla, seminarul teologic, a înființat
Tipografia Diecezană și școlile ro-
mâne secundare din Gherla și a scos
la lume șematism al diecezel.

În cei 23 ani, 3 luni și 20 de zile,
cât a stat în fruntea Mitropoliei, am-
plă spune că a înțeles cu totul, nu
numai fața Blașului, ci și a întregii
Mitropolii:

Toate școlile mai vechi ale Bla-
șului le-a înființat ori renovat: aripa
de la liceul de băieți el a ridi-
cat-o; Școala Normală de băieți el
a înființat-o; tot el a înființat cea
de fete; școlile civile română pentru
fete și tot el a ridicat și înființat

atât lăternatul Vancean de băieți, cât
și internatul Vancean de fete, precum
și școala de gimnastică a Liceului de
băieți.

Este cel care a organizat Biserica no-
astră: făcut-a vizitații canonice; ținut-a
trei sinoade arhidiecezane; pregătit-a
și ținut-a mult așteptatul congres ar-
hidiecezan compus din preoști și mi-
reni; întemeiat-a Fondul Școlastic
Arhidiecezan, Fondul pentru ajuto-
rarea preoșilor bătrâni și bolnavi, și
Fondul viduo-orfanal; făcut-a rân-
dulă la revizuirea socoșilor biseri-
cești; pregătit-a și organizat a cele
dintâi două Concilii (săboare) Pro-
vinciale (a celor patru dieceze de pe
atuncea).

Ca învățat făcut a tală numelă
românească, nu numai la Viena, ci mai
ales la Roma. La Conciliul Ecumenic
(a toată lumea) dela Vaticanul Romei,
ținut în anii 1869 și 1870, conciliul
la care au fost de față epis-
copii catolici (vre o 1200) din toată
lumea, Mitropolitul Vancea atât de
cumințe a vorbit, și încă în limba la-
tina, înțat coborându-se de pe tron,
i-au gratulat toți Părinții Conciliu-
lui, dar mai ales arhiepiscopii fran-
cezi și germani, lară cel din Un-
garia și Austria s'ou dus acasă, la lo-
cuința lui din Roma, de i-au felicitat
cu toții deodată.

Mai mult, în ședința dela 14 Iunie
a Conciliului, Mitropolitul Vancea a
avut o discuție interesantă cu însuș
cardinalul Pitra, cel mai mare învă-
țat al Bisericii Catolice din vremea
aceea, discuție, din care a ieșit în-
vingător Mitropolitul Vancea, ceace
Cardinalul Pitra, în smerența sa, s'a
grăbit săși recunoască.

Ca român, a fost todeauna ală-
tura de președintele Partidului Na-
țional de pe vremuri, vestitul Dr. Ioan
Rașu. Mai întâiu a voit să facă o
impăcare între Români și Unguri,
dar, văzând răutatea Ungurilor, n'a
mai încercat și a doua oară, ci a lup-
tat cu înverșunare împotriva în-
troducerii limbii maghiare în școlile
noastre populare și secundare și mai
ales împotriva guvernului maghiar
care a voit să ia dreptul Consti-
tuțelor noastre de a supraveghea pe
învățătorii confesionali.

Ca bizetăcător, n'avem să spunem

drept el mai mult decât că dela el
n'a ieșit om sărac nemărgătat și că
tot ce a câștigat, neamului dar mai
ales tineretului școlar, a dat, așa că
suma ajutoarelor și a binefăcătoare-
lor sale se ridică, în banii noștri de as-
săzi, la peste 100 milioane Lei.

Cu tot dreptul și-a putut decl în-
cepe canonicul Dr. Alexandru Grama
predica la înmormântarea marelui mi-
tropolit, cu cuvintele sf. evanghelist
Ioan 16: „Fost a om trimis dela
Dumnezeu, numele lui era Ioan”, lară
Cardinalul Simeoni, Prefectul Con-
gregațunii de Propaganda F. de dela
Roma, cu acelaș drept a putut con-
stata despre Biserica Română Unită
că: „Biserica voastră se ridică peste
toate bisericile de rit orientat”.

Mitropolitul Vancea este fără in-
doleală unul dintre cei mai mari vlă-
dicii ai neamului românesc.

Iuliu Maior

Mitropolitul Ioan Vancea

— al doilea întemeietor al Blașului —

Blașul, așa cum este el azi,
cu școlile lui vechi și noi, cu
așezămintele lui, cu tot ce are
el mai bun, mai frumos și mai
folositor pentru biserică și ne-
amul românesc, este opera vlădi-
cilor români uniți, cari mai bine
de două sute de ani și-au avut
aici reședința.

Dela vlădicul Ioan Inocențiu

Micu Klein, care în vara anului
1737 a poposit în sâtuțul calvi-
nesc dela împreunarea Târnaveilor,
cum era Blașul pe atunci, și și a
propus să facă din el un oraș
românească, cetate a culturii și
luminii românești, Blașul a trăit
și s'a ridicat numai prin vlădicii,
săi. Ei i-au fost întemeietori și
tot ei i-au fost și purtători de
grijă.

Lucrarea, începută cu atâta
răvnă de vlădicul martir Ioan In-
ocențiu Micu Klein, întâiu întem-
eietor al Blașului, a fost con-
tinuată cu grijă și de urmașii
săi. Fiecare a căutat să mai a-
dăugă ceva, să mai sporească cu
ceva cu o nouă zidire de cultură
civilității lui. Așa s'a ridicat Blașul,
orașul de școli, preoști, profesori
și elevi.

Între arhierii români uniți cari
au făcut atâta bine neamului
prin faptele lor, vlădica Ioan
Vancea de Buteasa s'a îngrijit în
chip deosebit de școlile Blașului.
În lunga sa păstorire el s'a în-
grijit ca să lărgească zidurile șco-
lăre cu noi zidiri potrivite vre-
murilor nou și numărului tot mai
mare de școlari cari le cercetau.
Astfel în anul 1885 ridică o nouă
aripă la Seminarul teologic, iar
în anul 1886 ridică o zidire fru-
moasă cu etaj pentru școala nor-
mală. Întregește apoi clădirea



Sus: Mitropolitul Vancea, Papa Leo XIII, Episcopul Orăzilor Mihail Pavel.
Jos: Episcopul Lugojului Victor Mihail și Episcopul Gherlei Ioan Szabo.

GRAUNȚE SUFLETEȘTI

„Fericifi ce-i morfi cari acum mor în Domnul”

vechiului liceu de băieți, cu o sală de gimnastică, așa cum cereau vremurile și întemeiază și o școală de fete. Lucrarea sa cea mai de seamă este însă marea zidire a internatului liceului „Sf. Vasile”, prin care se gândesc să dea un așezământ de ocrotire și adăpost multimei de școlari blăjeni. Era această zidire pe vremea când s'a făcut un așezământ modern, sortit să fie de ajutor tinerilor români, cari se adăpau la izvoarele de învățătură al Blajului, închinat „Științelor și pietății tinerimii gr. cat. române”, cum arată și azi inscripția de pe fruntea sa.

Afară de aceasta Mitropolitul Vancea s'a gândit să dea Blajului o înfățișare de oraș civilizată, înzestrându-l cu trotuare, un apeduct, două parcuri promenazi, fără de cari Blajul părea un sat mai mare.

Pentru acestea și pentru tot ce a făcut mitropolitul Ioan Vancea pentru școlile din Blaj, pentru știința și cultura românească, lumea l'a socotit al doilea întemeietor al Blajului, înțelegându-se Blajul ca un oraș de școli, cetate culturală și de învățături a neamului.

Amintirea lui nu trebuie să fie cinstită numai de Blăjeni, ci de toți acei care înțeleg însemnătatea Blajului, a școlilor blăjene în viața neamului românesc, al căror al doilea întemeietor și susținător a fost.

Un proces de 300 ani. În Italia s'a sfârșit în zilele acestea un proces care a început acum trei sute de ani. Procesul a început între comunele Auletto și Pertosa de lângă Salerno.

Aceste cuvinte ale Apocalipsului sfântului evanghelist Ioan 13 le așez de astădată în fruntea acestui articol și apoi aduc mai multe pilde culese din cărțile pe cari le am, ca să dovedesc adevărătatea lor.

S'a întâmplat înainte cu doi ani într'un spital militar din Franța ocupată că un soldat francez zăcea grav rănit, gata-gata să-și dea sufletul. Mai ținea încă în mână cartea de rugăciuni, iar ochii erau ațântiți spre ceruri. Deodată cartea i cade din mână, iar soldatul spune încet: „prezent”. Medicul german se apleacă încet spre el și-l întreabă, ce dorește. „Nimic” răspunse muribundul, „M'a chemat Domnul. Prezent” și apoi și-a dat sufletul.

— Se poate o moarte mai frumoasă.

Despre sf. Vicențiu de Paul, născut la 1581, mort la 1860 la Paris, se spune că mai rar s'a văzut om care să fi primit moartea cu mai multă liniște decât el. Întrebat, cum de nu îi este frică de moarte, a răspuns: „Har Domnului, de 18 ani nici odată nu m'am culcat fără de a mă fi pregătit, că încă în acea noapte aș putea muri. De aceea mor atât de ușor”.

Fericitul Toma a Kempis, mort la 25 Iulie 1471, scrie în minunata sa carte „Imitația lui Cristos” că: „Dacă te-ai gândi mai des la moarte decât la o viață lungă, te-ai face cu siguranță mult mai bun”.

Filozoful grec Zeno, care a trăit înainte de Cristos, mergând la oracolul (prezicătoarea) din Delphi și întrebând, ce să facă, ca să poată trăi o viață cât mai virtuoaasă, a primit răspunsul: „Întreabă morții!”

Sf. Ioan Gurădeaur, născut la 354, mort la 14 Septembrie 407 arhiepiscop al Constantinopolului, cunoscând acest răspuns, a scris: „Da, mergi la morminte, căci ele sunt catedrele științei celei sfinte și școala în care se învață înțelepciune”.

Sf. Ambroziv, născut la 333, mort la 4 April 397 ca episcop

de Milano, zice: „Coboară-te fletește cât mai des în morminte, ca să îți întorci ochii dela deșertăciune și ca să te ferești a vătmijoc foarte simplu și ușor vei câștiga zilnic o coroană de peritoare în ceruri”.

Un nobil roman s'a hotărât să se pocăiască. A plecat deci ca să se spovedească la însuși Papa din Rom. Fiind primit de Papa, i spus între altele, că îi e groază că i va da un canon prea greu. Papa însă nu i a dat decât un inel, pe capul cărui erau scrise cuvintele latinesc „Memento mori” = „adu-ți aminte de moarte”. Aceste cuvinte trebuia să le cetească în fiecare seară înainte de culcare. Nobilul a ieșit dela Papa foarte vesel și și-a implinit canonul, seară de seară. Urmarea a fost că s'a convins tot mult de nimicnicia vieții acesteia și că pe urmă a murit ca și un Noi de ce n'am te face asemenea

Părintele



Mitropolitul Dr. Ioan Vancea de Buteasa

Fostul domiciliu de la Bistrița al dlui. Vasile Nescu transformat în muzeu. În vara anului 1940 dl mareșal Ion Antonescu a trimis în domiciliu la țară la mănăstirea Bistrița. Din ordinul ministrului de interior camera în care a fost cuit dl mareșal în timpul surghinului va fi făcut muzeu istoric.

FOIȚA

„UNIRII POPORULUI”

Du-te păsărică...

*Du-te păsărică du-te
La al mel și du vești multe,
Veste bună — tu le spune
Că eu tot trăiesc pe lume.
Și de-o fi cândva să mor
Asta veste n'o du lor
Căci pe tine te-or urî
Și pe mine m-or jeli
M'or jeli cu mare dor
C'a pierit al lor fecior...
... Iar după un timp trecut
Spune-le că sunt pierdut,
C'am pierit în bădăle
În Crimela pe câmpie
Unde-odihnesc pe veci!...*

Sold. OANCEA SEBASTIAN
Dir. 6 T. M.

Zile dulci, și zile amare

Povestea a două familii vecine

— Acum să vă arăt eu un joc, și mai frumos decât al vostru. Voi ați văzut pe „Împărăteasa Irodiana”, iar eu am să vă arăt pe sfântul Ioan Botezătorul. — Și pu-
nând mâna pe nuiua dela grindă, încep

a-i căra Tinucăi, pe când celalalt steteau în două rânduri și se uitau.

— Așa a făcut sfântul Ioan Botezătorul cu Irodiana, zise Leontina ostentă de lovituri cu nuiua preste spatele Tinucăi, care însă se văeta numai ca și cum ar fi ars-o zama, și nu zbliera, că să nu creadă cei mici că pe ea o doare cine știe cum de tare. Ba, după ce mamă-sa termină cu jocul de-a Ioan Botezătorul, Tinuca luă copilul în brațe și ieși în alță, strigând la o altă copilă de seama ei:

Victorie-e-e-e. Hai să-ți spun ceva.

După patru-cinci minute, Tinuca se juca și râdea, ca și cum n'ar fi pățit nimic în ziua acea. Ba, după ce-și isprăvi poveștile cu Victoria, se apucă să-și instruiască frățiorii pentru altă năsdrăvnie. Mama nu le avea grijă, ci își vedea de lucrul ei, pe când copiii erau toți în grădina pe iarbă.

Seara, când se întoarse tatăl, ostent și flămând, și pentru a se mai răcori, se spălă în ciubarul cu apă ce era în curte, la un semn al Tinucăi, toți copiii alergară după gură, de unde se întoarseră cu câte o creangă de prun în mână, cântând și zblierând din toate puterile:

— Mulți ani trăiască. Mulți ani trăiască. Să trăiască întru mulți ani!

Vasile încep să rădă, apoi începând dela cel mai mic, pe toți cei mai mici pe rând îi luă în brațe și-i sărută. Leontina ieși în ușa tindei, ca să vadă, ce nuntă e aci.

— O Doamne, că și tu ești ca și ei — zise ea, văzându-l cum se juca cu copiii.

— Ei sunt al tatii — răspunse Vasile, continuând a-și săruta odraslele. — Ei îi cântă tatii: „Să trăiască”...

Cel mai măișor decât cel mai mic, după ce încetară cel mai mari, mai ridică s'ngur

ramura de prun spre tatăl său zicând cu limbuța lui scurtă: — Acă, mutani, mutani.

Vasile nu se mai putu stăpâni, ci luându-l în brațe, începul a-i topăi obrăjorul cu sărutări, de unde-și lua buzele rămăneea locul roșu ca și cum l-ar fi mușcat a bina. Dar și Leonilca ieși din tindă, și, ca și cum ar fi vrut să-și pedepsească soțul, îi zmulise copilul din brațe, și începu a-l săruta ea. Apoi luă și pe cel mititel și-i sărută de câteva ori zicând:

— Mânca-i ar mama toți, că-s dulci ca mierea.

— În ziua următoare Vasile pleca din non la muncă. Preste zi Tinuca mai născocea vre-o năzdăvănie, iar în seara următoare Leontina iar făcea pe mănioasă „că bărbatul ei e ca și copiii”, apoi iar se imbulzeau, cari să-i sărute mai mult pe cei mai mici. Astfel zilele lui Vasile și ale Leontinei toate erau dulci. Chiar și ale Tinucăi, căci ea uita „hăpșăile” ce primea dela mamă-sa. Ba poate dacă în vre-o zi n'ar fi tăcut cunoștință cu nuiua, i s'ar fi părut că mamă-sa n'o mai lubeste, sau că nu și-a jucat destul de bine rolul ei de „comediantă” în ziua aceea.

Vecin cu Vasile Carcubeu locu'a Filon Gaburu, care avea vre-o 50 iugăre de pământ în fruntea hotărului. Dela tatăl său avuse 30. căci era singurul copil; apoi însurându-se cu Anica lui Hărtop, dela socru mai primi 20, căci și Anica era numai singură la părinți.

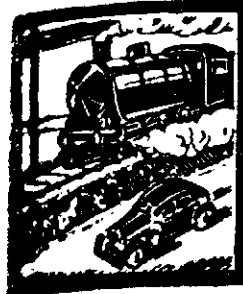
Gurile rele din sat ziseră și atunci, că acea căsătorie n'a fost decât intabularea averii lui Hortop pe Gaburu.

Filon și Anica aveau un singur copil, care umbla la școală la Sibiu în clasa cincea

Nucu — căci așa-i ziceau ei, deși îi chema Filon ca pe tatăl său, — era un copil crunt și acru ca un crastavete. Nu era multumit cu nimic. Cătră mamă-sa se împotrivea tatălui său, că nu-i lăsa de buzunar, ca să-și poată petrece și el „pretinii lui”. Că tatăl său e zgârcit. Că nu știe cum să trăește la școală. Că n'are grije decât de vite, cum să le înștească, cum să-și sporească bogăția. Că nu-i dă bani pentru excursii. Că nu-i permite pentru întruniri cu alți tineri. Căci acum nu mai poate cineva trăi ca pe vremea lui Franț Cătărambă, nici nu se poate îngropa în viața proastă dela sat. Că cu slugile și cu lucrătorii tatălui său el prosteste, și de aceea nu poate trece monele nici într'un an. Că el n'are tate cum se cade unui elev. Că n'are cetate, și alte multe de felul acesta.

Cătră tatăl său se plângea împotrivă mamei, că nu știe găti mâncările. Că nu știe face prăjituri. Că nu pregătește poturi. Că el ar mânca numai pâine. Că nu-l invită pe prietnii lui la masă. Că nu-i face pantaloni cum trebuie. Că nu-i face cămăși fine, și alte multe lucruri cari pe el îl făceau nemulțumit, și pe părinți de asemenea.

Filon cu Anica sau nu vorbeau, sau vorbeau se certau. Când ploua se zicând că ba unul, ba celalalt e vinovat. Că n'a făcut cutare lucru prin a fost bună. Când era vreme bună se certau nu ploua. Seara la cină, niciodată nu trebuiau să aștepte după unul, până că se mâniau și începeau a sudui pe al doilea, care sau se spăla pe mână, sau dusu pna grădina tocmai atunci când să așeze la masă.



CUM STA LUMEA SI TARA



*Rușii cer să se facă
un al doilea front*

Gazetele streine scriu că în Rusia situația este foarte grea. Guvernul rusesc cere Americii să mai mult să atace pe Germanii în Europa și să facă un al doilea front în chipul acesta cred că Germanii își vor slăbi atacurile asupra lor și își vor rege o parte din trupele cari acuma sunt în Răsărit.

Se spune că Statele-Unite se potrivească la planul Rușilor, sînd că ar fi prea păgubitor și să le-ar aduce prea mare folos.

Nu se face pace

Se auziau mai înainte, din tinutate, unele sunuri de pace. Germanii spun însă că ei nu vor face pace pînă nu vor birui.

Țăranul român

O gazetă nemțească laudă țăranul român pentru dragostea de pămînt. Se scrie în această gazetă că țăranul român a rămas nedeslipit de brazda sa de pămînt și nimic nu l-a putut îndepărta de la locul său.

Țăranul român a rămas același în cursul vremurilor, păstrîndu-și schimbata credința, limba, dăruirea și portul. Prin el s'a păstrat neamul românesc în ce a rămas mai curat.

Acestea sunt cuvintele de laudă și prețuire ale unei gazete streine,

care începe să ne cunoască și își dă seama de valoarea mare a țărânilor române.

Spre Caucasus?

Vestile cari vin de pe frontul rusesc vorbesc de lupte mari, date mai ales în regiunea Donului, la Voronej, Rostov și în drumul către orașul Stalingrad de lângă marea apă Volga.

În acest ținut luptă armatele rusești ale mareșalului Timosenko, însărcinat de Stalin să oprească înaintarea germană.

Puterea de atac a bolșevicilor a fost mai mare la Voronej. Acest oraș este așezat dincolo de Don și luptele s'au dat pentru stăpînirea podului de lângă Voronej. Luptele din acest loc încă nu s'au sfârșit. Știrile cari vin de acolo spun însă că ele sunt foarte grele.

Spre Miazăzi la gura Donului au fost iarăși lupte mari. Ținta atacurilor date de trupele germane a fost orașul Rostov, socotit, ca fiind cheia frontului pentru apărarea Caucazului. După zile de lupte trupele germane au înaintat și au ocupat și acest oraș. Se spune că acum se dau lupte grele la gura râului Don, trupele germane urmărind să treacă spre Răsărit.

La cotitura mare pe care o face Donul, înainte de a se revărsa în Marea de Azov, sunt deose-

menia lupte înverșunate. Trupele cari luptă aci, înaintază spre orașul Stalingrad.

Orașele Stalingrad și Rostov sunt socotite porțile Caucazului; de acolo trupele germane putîndu-se îndrepta mai ușor spre acel ținut.

Pe frontul de Miazănoapte au fost lupte la Volhov, lângă Leningrad și lângă Marea înghețată.

Se spune că Rușii își socotesc situația destul de grea și guvernul bolșevic, prin miniștrii săi, cere încontinuu ajutoare dela Englezi și Americani.

La comanda frontului de Miazăzi, guvernul bolșevic a numit pe mareșalul Vorosilov.

De pe frontul din Africa

În Africa, luptele continuă cu înverșunare pe frontul dela El Alamein. Englezii au căutat prin atacuri puternice să spargă frontul italian și german din această regiune.

Pe cine să-l credem?

Ministrul american Cordell Hull a arătat mai în zilele trecute, într'un discurs, cum înțelege America să facă pace. După cum a mărturisit acest domn ministru, America și Anglia doresc să dea libertate deplină tuturor țărilor, să trăiască așa cum vreau ele, fără să se mai teamă de vre-o țară mai mare și fără să mai asculte de porunca nimănu. Ar fi aceste făgăduințe și planuri un lucru cât se poate de frumos, numai că ele nu se prea potrivească cu ceea ce a spus de curînd ministrul englez Sir Stafford Cripps. Acest ministru spune că, după acest război, Rusiei trebuie să i se dea libertate deplină în Europa. Dacă această țară se socotește amenințată de o țară vecină, poate s'o ocupe și chiar s'o bolșevizeze. Rușii se pot întinde cât vreau în Europa, atîta, cît socotesc ei de bine și cît cred că nu sunt primejdii de alte state.

Între aceste două declarații cari se bat cap în cap, nu știm pe care s'o credem.

În ajutorul plugarilor harnici. Guvernul de azi al țării noastre s'a gândit să vină în ajutorul plugarilor harnici, răsplătindu-i cu premii în vite de soi, vaci lăptoase, ori cu lăcă multă și altele. Vor primi ajutoare numai plugarii despre cari se va putea spune că într'adevăr își muncesc cu dragoste pămîntul și armează sfaturile luminate ale celor cari pricep plugăria și le vreau binele. Plugarii constituiți în obștii vor avea foloase mari și multe.

Basil Moldovan, preotul Clujului

de Dr. ILIE DĂIANU

(urmăre din Nr. trecut)

Eu îngrijiam redactarea, care-mi era destul de ușoară, că aveam colaboratori benevoli, mulți și buni. Veneau articole scrise pentru priceperea sâtenilor simpli, dela Petre Suci profesorul și directorul de mai tîrziu al liceului din Turda. Veneau contribuții literare dela tineri elevi din Blaj, dela Suceava Bucovinei, și dela clericii aleși și bisericii unite concentrați în seminarul central din Budapesta. Nu voi uita, cum sosiau dela Blaj, în acelaș plic, schițe poetice, în proze sfătoase de unchiăș dela țară, ale unui Alexandru Lupeanu, și versuri duioase, de miresme religioase, ale unui alt Alexandru, pe nume Pop. Erau prin cîșsa a 4 a sau a 5-a, și trebuia să i îmbrac în altă haină... ca să nu i cunoască profesorii, și mai ales inspectorii unguri ai acestora. I-am botezat „Melin” și „Dalin”. Melin înfloarește acum în cimitirul din Blaj, aproape de Augustin Bunca, iar Dalin înfloarește ca un pom lângă ape, în mărăstirea basilicanilor din Obreja nu știu cărui conte unguresc. Tot așa înflorise și la Prislopul Domniței Zamfira, din Voevodatul Munteniei, refugiată în Ardealul nostru, cum înflorise, la Bicsadul din țara Oașului, unde și tipografie a întemeiat pentru „Cuvîntul Adevărului” sau, pe care l-au solocat cavalerii minciunilor internaționale, cu tipografie cu tot. Dacă aș aduna într'un volum azi toate florile ce a sădit prin „Răvașul” acest monah serafic, ca un sărăcuț al Domnului, aș putea da un buchet de toată frumusețea nației noastre, care se împodobește azi cu firele de sânge ale gloriei războiului sfînt contra bezbojnicilor.

Dar dacă aș aduna câte ceva din cele publicate în acest Răvaș al vremurilor acel slăcănăș bucovinean, Ilie Toroutiu, din Solca Bucovinei, care, după ce absolvi liceul în Suceava, veni la Cluj, să ne vadă, față la față, în societatea profesorului erudit dela facultatea de teologie, Dr. Oct. Isopescu, colaborator și el foarte devotat al revistei creștine naționale a protopopului ortodox unit dela Cluj, și ne plimbam pe ulițele Clujului, un protopop unit cu un profesor dela facultatea ortodoxă a Cernăuțului, ca între două antere negre să iașă și mai bine la iveală admirabilul costum românesc al tineretului bacalaureat, care azi face cea mai frumoasă revistă „Convorbiri Literare”-în al 75 an al existenței sale istorice. Era o mică expoziție vie în mers prin Cluj...

Pe vremea aceea „Răvașul” primea versuri sunătoare, ca trâmbiți de argint dela unu care acum răsună ca un clopot în proza literară a lui Agârbiceanu. Și veneau versuri și dela un tînar blond, care semna N. Otava, și pe care îl cunoaștem pe nu-

Cîntec de dor

Frunză verde spic de grâu
Mi-am prins furca iar în brâu
Și am început a toarce
Pînă badea s'o întoarce.
Eu de tors am isprăvit
Și badea n'o mai venit
Am tors firul subțirel
Ca s'ajungă pân' la el
Pân' la el în Crimeia
Că acolo i bădița.
De acolo'n Sevastopol
Pân' la bădița Ion.
Firul s'o dus tot întins
Și badea așa mi-o zis:
„Tu fi, mândro, sănătoasă
Eu nu vin curînd acasă
Pân' s'o termina războiul
Că chiar acuma îi toiul”
„Să vii, badeo, sănătos,
Ca un trandafir frumos,
Cu Dumnezeu tot în gând
Veți înainta oricînd.
El va fi mereu cu voi
Peste tot locu 'n război,
Iar de-i muri pentru țară
Ți-oi sădi o lăcrimioară,
Badeo, sub fereastra mea
Ca s'o vadă totdeauna”.

VICTORIA PETRAȘCU
Vad—Făgăraș

mele său adevărat de fiu al preotului Iosif din Rașinari, de pe vremea când își trimitea prin alții la redacția Tribunei din Sibiu, cele dintâi înfloriri ale sufletului său mare, pe care redactorul de acum al „Răvașul” ui clujan le pusese în vitrina istorică a Tribunei ce cunoștea de pe vremea lui Coșbuc tradiția acestor expoziții de flori noue în grădina sufletului ardelean al Românismului...

Iar dări de seamă despre cărți scria, tot dela Budapesta, din acelaș seminar cu mica grădină, în mijlocul căreia înflorea cel mai mândru castan, sub care se umbriau românșii noștri și l numiau „București” — în văzul și auzul tuturor, și ne trimetea feciorașii cu ochi vii ca două stele al dascălului din Scoreii Făgărașului, Ion Georgescu, azi canonic în Oradea lui Vulcan și a „Familiei” lui ... căzută iar pe mâni străine... Imi vin în minte versurile acelui „veu adolescent” ... despre Horia:

*Să privească Ardealul, lumii l-e
[rusine,
C'a rob' t' copil' pe sub mână străine...
C'i într'un nor de aburi, într'un val de
[ceață,
Iși ascund, tristă,, galbena ei față...*

Cu astfel de colaboratori, nu era greu să redactezi o foaie, care în fiecare săptămână caută să puie la răvaș, pe înțelesul tuturor, celor mulți, puțințele evenimente, cu tâlcuirea lor, ce se iviau în lume, și vrednică luarea aminte a tuturor Românilor, și mai ales a țărănilor, ca să-și razime nădejdea de mai bine.

Greutatea era pentru mine, numai ceea ce se numește bucătăria unei foii, evidența administrației și expedierea foilor regulat, cum ieșiau din tipar și întemeiată tot pentru „Răvașul”, și pe temeiul lui, alui Petre Barișiu, alt martir al culturii românești din Cluj.

Bucătăria asta migăloasă, ca orice bucătărie, o făcea pentru mine, care răspundeam cu punga, ficiertatul meu confrate, Basil Moldovan.

Uitat de toată lumea!

Din cercularul din urmă al Mitropoliei noastre aflăm că s'a stins din viață, la 14 Mai 1942, în al 82-lea an al vieții și al 50-lea al preoției, Păr. Vasile B. Muntenescu, viceprotopop onorar, pensionar, refugiat din Reghin.

Adermitul în Domnul s'a născut la Chibulcut în 1858, a făcut liceul, bacalaureatul și teologia la Blaj, apoi a fost un an învățător în Tulgheș, preot în Dateș, Boziaș și Solovăstru. După pensionare s'a mutat la Reghin, iar de acolo s'a refugiat la Târnăveni, unde a și murit.

Pe vremori Păr. Vasile B. Muntenescu nu a fost numai un preot cu mare vază, ci și un scriitor și poet de seamă. N'a fost ga-

Apărarea credinței

O erezie nouă?

Badea Nicolae: Părinte, nevastă-mea, precum știi, are bunul obicei, de a se cumineca în fiecare zi. Aseară vine plângând, îmi arată Nr. 30 din 26 Iulie 1942 al gazetei „Lumina Satelor” din Sibiu și-mi citește alineatul (impărțirea) din urmă din articolul prim al preotului N. Vonica despre: „Tâlcuirea științei liturghii, minunea cea mare”.

Părintele: Ia, să vedem, ce spune acolo Părintele N. Vonica, că eu îl cunosc ca bun gazetar.

Badea Nicolae: (citește): „Dar trebuie știut că nu toate bucățelele de pâine de pe sf. disc se prefac în trupul Domnului, ci numai bucățica cea mare, pe care a scos-o întâi preotul din prescură și căreia am arătat la vremea sa că i zice *agneț*. Celelalte bucățele din jurul sf. agneț, puse în cinstea Măicii Domnului și a sfinților, precum și cele pentru pomenirea viilor și morților, nu se prefac în trupul Domnului”.

Părintele: Hm! Ei bine, și pentru ce a plâns și s'a smintit atât de mult nevasta D tale?

Badea Nicolae: Da cum să nu plângă și să nu se smintească? Că doar, în forma aceasta ea a rămas de cele mai multe ori necuminecată! Ce tolos că se spovedește în fiecare săptămână, dacă nu este sigură nicicând că s'a cuminecat ori a luat numai Paști?

Părintele: Nu înțeleg. Oum nu este sigură?

Badea Nicolae: D'apoi așa, că doară Știința Ta ne-ai predicat, anul trecut, când ne-ai tâlmăcit sfânta liturghie, că pe sf. disc sau tier preotul mai întâi așează agnețul pătrat care-l închipuiește pe Domnul nostru Isus Cristos,

zetă și revistă din Ardeal, în care să nu fi scris, iară poeziile lui apăreau mereu în vestita „Familie” dela Oradea a lui Iosif Vulcan și erau gustate cu multă plăcere de toată lumea. Mai mult, după moartea marelui nostru poet Mihail Eminescu și până la ivirea celui de al doilea mare poet Gheorghe Coșbuc, poeziile Păr. Vasile B. Munteanu erau cele mai gustate.

La Blaj ținea foarte mult și vo. bea totdeauna cu însuflețire mare de acest orașel al luminei. Chiar și ultima poezie a sa despre Blaj a scris o.

Acum Păr. Vasile B. Munteanu își doarme somnul veșnic nu departe de Boziașul pe care l-a păstorit, uitat de lume, jelit cel mult de fată-sa luată de suflet.

Dormi în pace, Părinte Muntenescu, și fie-ți partea cu dreptul

apoi triumful care o închipuiește pe Preacurata Vergură Maria, apoi 9 părțile din dreapta scrii li închipuiesc pe sfinți și pe urmă părțilele de din jos cari li închipuiesc pe cei vii și pe cei morți. Apoi tot Sf. Ta ne-ai spus că preotul spunând cuvintele: „Luați mâncați...”, toate aceste părți scoase din prescurile oamenilor se prefac în trupul Domnului.

Părintele: Ei și?

Badea Nicolae: Cum „ei și”? Știința Ta Te faci că nu-înțelegi! Apoi doară, dacă e așa cum spune Păr. N. Vonica, nevasta mea nu e sigură că s'a cuminecat bine. Că dacă i-a ajuns cumva în gură tocmai o părțică de a sfinților, sau de a viilor, sau de a morților, ea a rămas necuminecată, ori cuminecată numai cu sângele Domnului?

Părintele: Foarte bine, Badea Nicolae. Eu te știam om deștept, dar nu tocmai atât de deștept, cum mi ai părut astăzi. Ai toată dreptatea, așa este!

Badea Nicolae: Na eu, Părinte, ci Sofia, nevastă mea. Mai mult! Nu și am spus întreagă plângerea ei. Sf. Ta ne-ai învățat că preotul scoate din prescură în tăie agnețul și triumful; din prescură a doua cele 9 părțilele cari închipuiesc sfinții; din prescură a treia părțilele pentru cei vii, iar din prescură a patra părțilele pentru cei morți. Acuma — spune Sofia — de unde știe ea, că din prescurile ei ai scos Sf. Ta agnețul ori dintr'al alteia. Și Sofia, care în fiecare Duminică duce prescură și părăstas la biserică, acuma îi foarte necăjită și vrea să Te roage, ca de aici înainte numai din prescură ei să scoți agnețul!

Părintele: Ba, ci spune-i să fie liniștită, că Păr. N. Vonica a greșit foarte, când a scris în „Lumina Satelor” acel lucru și mi pare bine că tocmai Lelea Sofia i-a descoperit greșala. Fie liniștită Lelea Sofia că atunci când zice preotul cuvintele: „Luați, mâncați, acesta este trupul meu, carele pentru voi se frânge, spre iertarea păcatelor”, toate părțilele ce se află pe sf. disc se prefac în trupul Domnului, aittel s'ar adevăra tot ceea ce și-a spus Lelea Sofia. Și apoi, mai citesc în acelaș articol al Păr. N. Vonica un lucru, că pâinea și vinul nu se prefac la cuvintele: „Luați, mâncați...” și „Beți dintru acesta toți...”, ci la acelea pe cari le rosteste preotul după aceea, în tăină. La aceasta voi răspunde eu de altă dată, deși e foarte greu de tâlcuit pentru popor. Mai am încă de adăus că dacă ar fi adevărat ceea ce spune Păr. N. Vonica, când slujesc mai mult preoți la acelaș altar, numai unul a fi sigur de liturghie, celce a scos agnețul, iar ceilalți ar avea

mari îndoieli. Acuma numai atâtea tin să constat, că tot Lelea Sofia e mai cuminte. Ce zici?

Badea Nicolae: Se vede că astăzi tare Te-a ajuns să Te buci joc de mine.

Părintele: Ba, chiar de loc, ci doar și D ta ai recunoscut totdeauna că Lelea Sofia cât e de înțeleaptă.

Badea Nicolae: Ce-i drept, nu pot decât mulțumi Dumnezeu pentru nevasta pe care mi a dat-o.

Părintele: Ei și?

Badea Nicolae: Las' c'am băgat eu de seamă, cum zămbesc pe sub mustețe

Părintele: Duminică avem adunare la Reuniunea Mariană. Atunci le voi liniști pe femei și le voi spune și aceea, că viceprezidentelor, Lelea Sofia, a descoperit cea mai nouă erezie, și încă de astăzi dată românească.

I. M.

Pilde pentru viață

Pentru a fonda o religie nouă

Înt'o zi Lepeaux, șeful unei secte religioase numite teofilia tropică, se plânse unui șef revoluționar de faptul că numărul partizanilor săi nu crește, pe că: ucenicii lui Cristos se lamulează mereu, deși lumea li persecută în fel și formă. „Eu nu s de surprins, zise revoluționarul Talleyrand, de ceea ce-mi spui. B chiar aș putea să-ți dau un exemplu minunat” — „Care anume?” — „trebă sectarul?” — „Iată care relua vorba Talleyrand, Lasă-ți răstignit pe cruce și ucis într-o vinere, să te îngroape sâmbătă și caută să înviezi duminică, și te asigur că lumea va ține la religia ta și se vor înmulți și partizanii tăi”. Lepeaux nu voi decât decum să urmeze acest sfat, dar nici din secta lui nu s'a ales nimenea.

Devoțiunea față de Preacurata Fecioară Maria

Sf. Paul dela Croce și Sf. Iosif Baptist, fratele său, recitau adeseori împreună rugăciunile către Preacurata Fecioară Maria. Într-o zi, pe când se jucau pe malul râului Tarano, căzură amândoi în apă și era cât pe aci să se înecese. Preacurata Fecioară Maria li-se arătă, li prinse de mâna și scoase pe țărâm și apoi dispără. Și pe noi care ne sbatem de valurile păcatului, Preacurata va lua de mână și ne va scoate la limanul mântuirii, dacă voi avea o adevărată devoțiune față de ea.

Despre reforma lui Luther

Înt'o zi se prezentară mai mulți pastori și intelectuali protestanți la un nobil catolic ce se afla bolnav într'un centru protestant și-l întrebă, dacă în caz de

oare ar dori să fie înmormântate protestanți. Nobilul zise că da, cu condiția ca să i-se sape groapa mai adânc și astfel să dea de catolici. Răsufând puțin, el adăuse: „Prietenilor, o religie care datează de ieri, nu poate fi a lui Hristos. Religia voastră se numește Reformă. Intr'adevăr, această reformă frumoasă e Reforma voastră, care nu primește fecioria, postul, ajunul, sacramentele spovedaniei și a cuminecării, nedesfăcerea căsătoriei și altele? Religia voastră ar fi cea mai comodă de îmbrățișat — pentru derbedei — dacă ar nega și iadul!”

După cum observă toți istoricii de seamă, împreună cu Lacordaire „toate ereziile vin dela desfrâu!” Tot cam de-acolo vin și schismele.

Prin Maria la Isus

În iarna anului 1862, profesorul universitar protestant *Gustav Bickel* se afla la Londra, pentru a studia, din curată curiositate de om învățat, poeziile încă nescoase la lumina tiparului ale sfântului Etrem, compuse în cinstea admistrării fără prihană a *Preacuratei Fecioare Maria*, pe la începutul veacului al IV-lea. Învățătorul studiind aceste perle ale credinței și ale literaturii creștine, și-a zis: „Protestantismul, care nu admite cinstirea Mariei; nu poate fi religia cea adevărată.” Incepu apoi să studieze serios teologia și în anul 1865 îmbrățișă cu toată căldura catolicismul, studie teologia și doi ani mai târziu fu hirotonit preot în catedrala din Fulda, pe mormântul Sfântului Bonifaciu.

Datorința de a citi cărțile de învățături creștinești

— Cum pot fi cunoscute cărțile bune de cele rele —

de Preotul Husar Roman Petru

Cum se deosebește lumina de întunec, așa se deosebește cărțile bune de cele rele.

Precum la lumina soarelui putem vedea și cunoaște lucrurile și le putem deosebi unul de celălalt, așa strălucesc îndemnul, staturile și pildele din cărțile bune. În lumina lor strălucitoare se pot vedea bine faptele omului, căci omul citindu-le se simte îndemnat la fapte bune și așa întreaga lui viață va fi frumoasă și strălucitoare.

Viața omului e ca și o oglindă, care privind îți vezi chipul așa cum e, tot așa și în viața omului, ca într-o oglindă, se văd și se cunosc faptele lui, purtarea lui, gândurile și vorbele, cari sunt chipul lucrurilor cetite din cărțile bune.

Viața omului e asemenea oglinzii în care te privești, faptele lui sunt asemenea chipului ce îți vezi în oglindă, iar pildele și îndemnul ce le-ai citit din cărți sunt asemenea chipului, sunt asemenea feței tale pe care privindu-o în oglindă-i vezi chipul, — acolo în oglindă nu-i față ta ci numai chipul ei. Așa-i și cu faptele omului, sunt numai chipul faptelor oamenilor mari citite și trăite de oamenii de rând. Oamenii de rând de obicei trăiesc din faptele altora întrucât le servesc drept indemn și pildă. Oamenii mari (de obicei) se formează și după chipurile altor oameni mari, dar mai mult lucrând — formând în ei — direct chipul bunului Dumnezeu. Lor le zicem că sunt originali, — iar cei de rând se hrănesc, se întăresc și cresc din originalitatea acelor.

Dar precum îți vezi în oglindă chipul când e frumos, tot așa și-l poți vedea și când e urât și ori-ce-i urât pe el.

Viața omului va oglindi, dar, în sine, și pildele și învățăturile rele, de a citit și de acestea. (Cine crede că rămâne ascunse

și fără urmări, singur se păgubește și se-nșală).

Dar înconjurăm oare răspunsul? — Nu, ci i-am explicat și i-am pregătit înțelesul.

Cartea bună poate fi cunoscută din cuprinsul ei bun, din îndemnul bun, din pildele bune și din sfaturile bune pe cari le dă. Învățătura din ea este „ca sabia cu două tășori”, (după zisa Sf. Scripturi), cari străbat și tăie tot ce-i rău și primejdios. Ea (precum am zis mai sus), mai poate fi cunoscută și din viața celui ce a citit-o (când a și urmat-o), căci se oglindește în întreaga lui purtare.

E bună, fiindcă dă îndemnuri bune, și aceea e cea mai bună care reușește să miște pe om la cât mai multe fapte bune.

Ea va fi recomandată (de către cine o știe prețui), dela om la om, după starea lui, după vârstă, după felul lui de viață, de gândire, de cultură după înclinații și gusturi. Ea însă le și poate crea și desvolta chiar de le are, ba de obicei acesta-i e rostul principal.

Cartea rea încă poate fi cunoscută din cuprinsul ei, din învățăturile și pildele ei rele. E rea pentru cuprinsul ei, dar mai rea e pentru urmările ce le au cei ce o cetesc. Ea e ca și volbura care împiedică în creștere cucuruzul ori grâul, în jurul căruia s'a înolăcit. E ca droșelul ce a înăbușit trifoiul. E ca tăciunele grâului și al porumbului. E ca otrava pe care omul, luându-o, moare, ori nu mai e sănătos toată viața.

Să mai spun că întunecă mintea și sufletul? Că le îndobitoceste? Că ucide orice gând și dorință bună din om? Oă lasă libertate tuturor patimilor, pofetelor și păcatelor celor mai urâte, josnice și spurcate, și că prin asta slăbesc Biserica și oă tot prin asta pregătesc ori chiar îndeplinesc pustiirea neamurilor? Căci cărțile

Știrile săptămânii

Incepând cu 1 August vom începe sistarea tuturor gazetelor pe numele abonaților în restanță cu abonamentele.

Pelerinajul dela Sântă-Măria Mare la Cărbunar. Adncem iubitorilor noștri cetitori din bună vreme la cunoștință, că, la Sântă-Măria-Mare, se va face un pelerinaj la pădurea Cărbunar de lângă Blaj. Se vor sluji liturghii neîntrerupt, dela miezul nopții până la ora 9, când se va cânta liturghia solemnă. În vremea aceasta de atât de mare suferință și sărăcie, să alergăm cât mai mulți la Fecioara Săracilor, care acum 9 ani a spus: „Am venit să alin suferința, am venit să ușurez pe cei bolnavi!” Să veniți cât mai mulți!

A fost descoperit leacul pojarului. Un învățat italian, doctorul Petragrani a descoperit leacul împotriva pojarului. Leacul doctorului italian ferește copiii de primejdioasa boală a pojarului mai mulți ani de zile.

Când vrei să pescuești cu dinamită. Pădurarul N. Modor din comuna Bocșa Montană s'a dus într'una din zile să pescuiască în apa râului Bărzava. Păându-i-se că pescuitul nu este destul de bogat, N. Modor s'a gândit să încerce cu dinamită. Fiindcă n'a lucrat destul de repede, dinamita i a explodat în mână și nenorocitul om a rămas fără o mână.

Un spion ungur osândit la moarte la Sibiu. Poliția românească a pus mâna pe o ceată de spioni unguri, cari făceau spionaj pentru

rele sunt fundamentul cel mai puternic al păcatelor și isvorul lor sigur, iar acestea boala de moarte a neamurilor. Să căutăm în istorie popoare cari au pierit, și vom găsi că moartea le-au adus-o păcatele, iar acestea s'au născut (și au fost hrănite) în primul rând din scrisul și cititul rău și necinstit.

Așadar e ușor de cunoscut cartea bună de cea rea. În plus mai avem și preoți buni și alți oameni luminați, cari ne pot lumina atunci când nu am putea avea destulă siguranță în a le ști deosebi. Oăci sunt și cărți de acelea cari au ascunse în ele învățături rele, cari ne pot duce pe neștiute și neobservate la rătăcire.

Care-i, pe scurt învățătura acestui articol? 1) trebuie să punem mare grijă în alegerea și citirea cărților, ca nu cumva să greșim, iar 2) când am isbitit a găsi și a stăpâni o carte bună, să o citim și să o prețuim ca pe aurul de cel mai mare preț.

Ungaria. Spionii treceau granița pe la Tagu și duceau informații despre armata română. Șeful lor era un fost plutonier în armata maghiară, pe nume Iosif Schmidt, care după cedarea Ardealului a deslănțuit o groaznică prigoană împotriva Românilor. Acuma când a ajuns pe mâna poliției românești, și el și tovarășii săi și-au luat pedeapsa. Iosif Schmidt a fost osândit la moarte, iar ceilalți spioni la mai mulți ani de temniță grea.

Luptă cu trupele de răsculați în Bosnia. După cum se spune în munții Bosniei din fosta Sârbie se duc și azi lupte cu cetele de răsculați, despre cari se spune că ar fi comuniști. Aceste cete de răsculați s'au retras în pădurile din Bosnia și luptă cu mare vitejie împotriva soldaților germani și croați, cari încearcă să-i nimicească. Mai mari au fost luptele de lângă munții Kozaza, unde răsculații au pierdut 1100 oameni. O altă ceată de răsculați a fost atacată la Serajevo. Aceștia au fost ocupați o linie ferată și au încercat să-și câștige, arme și munițiuni. Alți răsculați s'au refugiat în stâncile dela Frusca Gore și jetuesc satele îngrozind pe locuitorii cu faptele lor.

Înfiorătoare crimă a unei soții necredincioase. În comuna Vălcăna de sus din județul Dâmbovița s'a fost săvârșit în săptămâna trecută un groaznic omor. Săteanul Ioan Mitrescu a fost omorât de soția sa Maria Mitrescu și de iubitul ei flăcăul Ioan Fășie. Maria Mitrescu deși avea doi copii, întreținea de mai multă vreme, legături de dragoste cu flăcăul Ioan Fășie, care îi făgădui-se ca s'o ia în căsătorie. Le stătea în calea planului lor numai soțul Mariei, care era un om bun și cinstit. Pentru aceasta neglijenta soție și iubitul ei s'au gândit să-l omoare. În dimineața omorului, pe când Ioan Mitrescu se pregătea să plece la armată, soția sa împreună cu iubitul ei, au sărit asupra lui și, după ce l-au bătut într'un chip îngrozitor, l-au spânzurat de craca unui pom. Fapta lor a fost descoperită de oamenii legii și acum cei doi nelegiuți își vor lua pedeapsa.

Cel mai vechi ziar din lume. Au trecut 1030 de ani de când a apărut în China primul ziar din lume. El era intitulat „Ciang Pao” și apare și astăzi sub același nume, editorul putându-se lăuda că dispune de exemplare ale numerilor apărute dela 912 d. Chr. până astăzi. În Europa Iuliu Caesar, care a trăit la Roma cu o sută de ani înainte de Hristos, a fost acela care prin afișarea zilnică a știrilor sale în public a dat primul imbold înspre dezvoltarea ziarului ca un mijloc de informație al populației.

La Sinaia femeile s'oprite să mai poarte pantaloni bărbătești. Au fost și de acestea, nu țărănci căci, acestea trudesec din greu în brazdă,

ci doamne fără meserie, cari, ca să pară mai altcum de cât lumea și să fie mai mult privite, au socotit să se îmbrace în pantaloni ca bărbații. Socotind că acest lucru nu-i chiar potrivit cu cinstea, simțul de rușine și mai ales cu amărăciunea vremurilor, primarul orașului Sinaia, unde s'au ivit mai multe plimbărețe în nădragi, a dat aspră poruncă de opreliște. N'ar strica și alte porunci date chiar pe țara întregă, cari să oprească pudra, îroșitul buzelor și câte altele, tare nepotrivite și acestea cu necazul de acasă, din spitale și de pe front. Bună ar fi apoi și o poruncă împotriva rochiilor prea scurte, cari încep să vie la modă, și cari cu scumpetea de azi a stofelor ar putea să ajungă chiar prea scurte.

Bine le-a făcut! Câteva fete din Sibiu, de acelea cari cred că totul le este permis în țara aceasta, într-o bună zi cu soare și căldură mare, au socotit să meargă dela Sibiu la Ocna Sibiului, călare pe bicicletă și îmbrăcate numai în haine de baie. Așa îmbrăcate numai în hăinuțele de baie, cari nu le acopereau, nici pe un sfert din goliciunea trupului, tinerele domnișoare nu s'au rușinat să meargă cale de 15 kilometri. La intrarea în băile dela Ocna s'a găsit un om cu mai mult simț de rușine, șeful postului de jandarmi, care a rugat pe duduștele călărețe, să spună cine sunt și le-a făcut proces de dare în judecată, pentru nerușinarea care au avut-o.

Pentru un monument la mormântul lui Iacob Mureșanu. Am primit zilele trecute Lei 300 pentru un monument la mormântul lui Iacob Mureșanu dela un cetitor, dela cari nici nu ne-am gândit. Tipograful nostru Ioan Popa, care se află pe front, i-a scris soției sale, ca, din leafa ce o primește dela Tipografie, să dea neapărat Lei 300 în acest scop. Ii mulțumim și rugăm pe Domnul, să-l păzească de rele și să-l aducă în pace acasă. Am adunat până acuma Lei 6050, cari sunt depuși la Banca Populară „Axente Severu”. Rugăm pe cetitorii noștri, să nu-și uite de acest monument.

Comisia de verificare a Publicităților Periodice și Serviciul Central al cenzurii Presei. Comunicat: Deși s'au adresat numeroase invitații către publicațiile periodice și în deosebi celor din provinciile, s'a constatat că acestea nici până acum nu s'au conformat Inaltului Decret Nr. 1507—1938 referitor la depunerea actelor necesare apariției lor. În consecință, se dă publicațiilor respective ca ultim termen pentru depunerea actelor cerute în menționatul Decret 15 August 1942. Publicațiile cu tiraj mai mare decât 7500 exemplare vor înainta și actul de constituire în societate anonimă. Publicațiile care nu se vor conforma până la 15 August a. c. acestei hotărâri, se vor considera suspendate pe data de mai sus. Șeful Cenzurii Presei Major Magistrat D. D. Athanasiu.

Roata vremii

Dumnezeu a sădit în om ideea de a se urca mereu spre El. De a se îmbogăți cât mai mult și de a ajunge conducătorul altora. Dar nu a lăsat, ca cei ce au ajuns în lumea fericirii să stee pururi acolo și chiar lucru firesc ar fi ca, cel ce a ajuns pe culmi, să nu mai aibă coborire. Dumnezeu ar vrea ca, cel ce a ajuns aproape de El, să stee acolo toată viața. Dar fiecare, când ajunge pe culme, u tă că este altul mai mare peste toți, și calcă în picioare poruncile lui Dumnezeu, adică se face tiran, și fiindcă Dumnezeu nu iubește pe tirani, îi doboară din culmea sușului și vine coborișu. Foarte trist și rușinos pentru ei! Acest lucru ni-l spune chiar sfânta evanghelie: „Coborișu pe cei puternici de pe scaune și a înălțat pe cei umiliți”, și vechile zicăli românești: „Nu este suș fără coboriș” și aceea că „Dumnezeu are două cară, cu unul încarcă și cu altul descarcă!”

Aceasta o mai puteți observa întrebând pe bunicii voștri, care om din sat a fost cel mai bogat în timpul tinereții lor, și veți auzi niște nume cari poate nu există sau dacă răspunde cineva la ele, aceștia sunt sărăntocii satelor. Rar găsești la două trei sate câte unul, care din moși strămoși a fost bogat și bogat să fie și acum.

Așa se petrece între oameni și așa se petrece și între popoară. Unele se prăbușesc, altele se ridică. Fiecare popor atât mare și tare pe pământ, cât timp lucrează și urmează pe căile dreptei credințe a lui Dumnezeu. Câte popoare n'au fost prăbușite și nimicite de însăși trufia lor! Unde sunt astăzi Egiptenii, Romanii? Uunde este poporul lui Alexandru Macedon, Uunde este falma Turcilor, unde este Austro Ungaria? Și bolșevicii, cari au dărâmat bisericile creștinilor și au călcat în picioare pe Dumnezeu, sunt în pragul disordinii și a prăbușirii, din cauza tirăniei lor.

Nu vă temeți de ei, că vedeți cu toții că nimica nu pot face pe unde încearcă să se măsoare cu creștinii, pentru că Dumnezeu nu poate răbda tirănia lor.

Pentru țara noastră roata sa învârtit tot pe spițele cele rele. Abia vedeam zile bune, și furtuna se abătea iar pe capul betului Român. Deci, cu ajutorul lui Dumnezeu, să sperăm că roata se va mai suci și pentru țara noastră. De aceea cu inimă curată și cu credință statornică, uniți cât mai mult în sânul bisericii noastre catolice, să așteptăm cu răbdare viitorul, care prin munca noastră și înflăcărații conducătorilor de azi să sperăm că-și va croi o soarte mai bună în lumea de mâine...

Fințian Iosif, com. Uricani

Angajez, imediat, bucătăreasă mai în etate, pricepută la toate, curată și harnică. — Post durabil. Numai oferte serioase.

Blaj, str. Episcop Lemeni Nr. 20.
69 (1-1)

Poșta gazetelor

Bălănesc Victor 9774, am primit 200 Lei.
Popovici Gheorghe 6632, sunteți dator cu 75 Lei pe 1941 și 200 Lei pe 1942.
Dr. Romul Boilă, Sibiu. Am primit 300 Lei. Sunteți în rând cu abonamentul și pe 1942.
Dr. Șt. Cocora Halmaghi, Geoagiu. Am primit Lei 300. Sunteți abonați numai dela 1 Ian. 1942 așa că pe 1941 nu datorați. Ce să facem cu cei 100 Lei în plus?
Checiu Iacob, Mociar, achitat 100 Lei pe 1941 și 200 Lei pe 1942.
Faur Grigorie, Mociar, achitat 100 Lei pe 1941 și 200 Lei pe 1942.
Iancu Ioan-Nuțu, Mociar, achitat 100 Lei pe 1941 și 200 Lei pe 1942.
Iancu Vasile-Cica, Mociar, achitat 100 Lei pe 1941 și 200 Lei pe 1942.
Mărginean Vasile, Mociar achitat 100 Lei pe 1941 și 200 Lei pe 1942.
Micula Dumitru-Aronița, Mociar achitat 100 Lei pe 1941 și 200 Lei pe 1942.
Iancu Ioan-Mene, Mociar, achitat 100 Lei pe 1941 și 200 Lei pe 1942.
Pantea Traian, Mociar, achitat 100 Lei pe 1941 și 200 Lei pe 1942.
Micula Aron-Aronița, Mociar, achitat 100 Lei pe 1942.
Iancu Melente-Ute, Mociar, achitat 100 Lei pe 1942.
Iancu Ioan-nuțu f. Mociar, achitat 100 Lei pe 1942.
Iancu Dumitru Matei, Mociar achitat 100 Lei pe 1942.
Teodor Sigarteu, Alba-Iulia, sunteți dator cu 175 Lei pe 1941 și 200 Lei pe 1942.
Ioja Z. Nețedu, Băra, am primit 200 Lei pe 1942.

MITROPOLIA ROMÂNĂ UNITĂ, BLAJ

Nr. 4808—1942.

Catedre vacante la școlile secundare române unite din Blaj

A) ȘCOLI DE BĂIEȚI

I. Liceul teoretic „Sf. Vasile cel Mare”:

1. L. Germană.
2. L. Germană.
3. Matematici.

II. Școala Normală:

1. Istorie.
2. Șt. Agricole.

III. Liceul Comercial:

1. Mărfuri — Șt. Naturale.
2. Desen — Caligrafie.
3. Muzică — Educație fizică.

B) ȘCOLILE DE FETE

Liceul teoretic „Sf. Ecaterina”:

1. L. Germană.
2. Istorie.

II. Școala Normală:

1. L. Italiană.
2. Matematici.
3. Educație Fizică.
4. Medicină.
5. Țesut.

III. Liceul Comercial:

1. L. Germană.
2. L. Italiană.

IV. Școala Urbană de Gospodărie gr. I:

1. Bucătărie.
2. Mensaj.
3. Un post de pedagogă.

V. Școala de Aplicație de pe lângă Șc. Normală de fete:

1. Postul VI de învățătoare.

Cei cari doresc să ocupe ca suplinitori vre-una din aceste catedre,

trebuie să îndeplinească condițiile cerute de legea generală a însoțirii mântului secundar precum și condițiile legii speciale care regulează raporturile dintre școlile confesionale române și Ministerul Culturii Naționale.

Cererile însoțite de acte (extra de naștere și de botez, certificat de studii, numiri anterioare și de serviciu) se vor înainta Mitropoliei Române Unite din Blaj, până la data de 15 August 1932.

Blaj, din ședința consistorială ținută în 15 Iulie 1942.

ep. Valeriu Traian

Administrator Apostolic al Arhiepiscopiei diecezei de Alba-Iulia și Făgăraș
70 (1—1)

Primăria orașului de reședință Blaj

Nr. 3639—1942.

Deciziunea Nr. 24

Noi, Emil Negruțiu, Primarul orașului de reședință Blaj, văzând planul și referatul tehnic întocmit de Serviciul Tehnic al orașului Tr. Mică și de Secretarul comunei urbane Blaj, din care rezultă lipsa totală a unei băi de curățenie și urgenta necesitate de a se înființa,

În temeiul art. 194 al. 2. din legea administrativă, din 14 August 1938 și disp. nr. 69 pct. 1. din legea pentru modificarea și abrogarea unor articole din legea de proprietate pentru cauză de utilitate publică publicată în Mon. Of. Nr. 29 din 5 Februarie 1937.

Declarație:

de utilitate publică și de urgență, terenurile particulare înscrise mai jos, necesare pentru construirea băii comunale, în suprafața totală de 1371 50 mp. situate în raza comunei urbane Blaj, proprietatea următorilor locuitori:

1. Succesorii lui Moldovan Zevedea și Moldovan Emilia, o parte din grădina situată în cf. Blaj-sat Nr. 181 și notată în plan cu Nr. top nou 103/1, 104, 105/2, porțiunea arătată în schițe cu o suprafață de 428,50 mp. pentru care oferim câte 130 Lei de fiecare mp.

2. Banca „Patria” S. A. Blaj, o parte din grădina înscrisă la cf. Blaj-sat Nr. 138 și notată în plan cu Nr. top nou 106/2, 107/2/1, porțiunea arătată pe schiță, cu o suprafață de 384 mp. pentru care oferim prețul de Lei 100 de fiecare mp. și

3. Muntean Victor, director de bancă și soția Bucșa Georgina, o parte din grădina înscrisă în cf. Blaj-sat Nr. 190 și notată în plan cu Nr. top nou 106/1/1, 107/1/1, 108/1, 109/1, având o suprafață de 579 mp. pentru care oferim câte 100 Lei de fiecare mp.

Indemnizațiile convenite acestor proprietari se vor achita din subvenția primită dela Onor. Guvern.

Secretariatul, Bir. Contencios și secția financiară vor aduce la îndeplinire prezenta deciziune, în conformitate cu dispozițiile legale.

Blaj, la 23 Iulie 1942,

Primar:

EMIL NEGRUȚIU
67 (1—1)

Secretar:
EUGEN POP

S'a perdut

În ziua de 20 Iulie una iapă roșie de ani dela Vasile Borțan, din comuna Hașoș jud. Sibiu. Cine poate da ceva informație este rugat să anunțe Primăria comunei Hașoș.
68 (1—1)

Răspândiți

„Unirea Poporului”